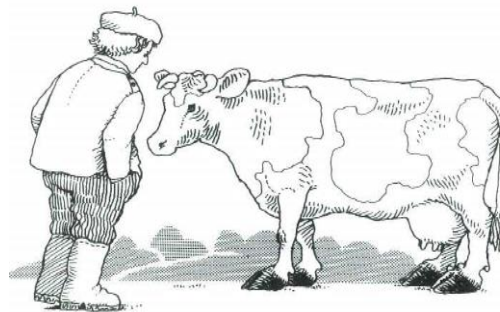
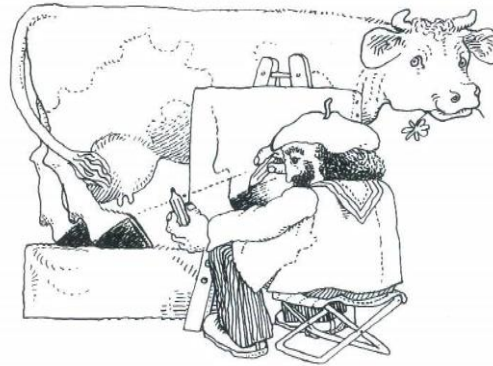

Klauwverzorging

Les 1

Klauwverzorging

Klauwverzorging

- ***Inhoud:***
- ***- herkennen van klauwziekten***
- ***- hoorn groei***
- ***- ziektebeeld beschrijven***
- ***maatregelen nemen***
- ***onderhoud gereedschap***
- ***funktioneel pedicuren***
- ***Duur: 8 dagdelen***
- ***Waarvan:***
- ***2 dagdelen theorie***
- ***6 dagdelen praktijk (5 -6 personen)***
- ***Bij leerlingen thuis***

***Laatste 25 jaren ---> een sterke toename van
het aantal kreupelheden.***

oorzaken:

- ***hogere productie***
  - ***andere huisvesting***
  - ***erfelijke aanleg***
  - ***voeding***
- gevolgen:***
voor de o.a.pijn koe.

Hierdoor:

- lagere melkproductie.***
- slechtere conditie.***
- kortere levensduur.***
- meer arbeid.***

Dit kost geld!!!!!!

Daarom klauwverzorgen.

Rangorde in bedrijfseconomische schade's/koe/jaar (^91):

1- uieraandoen. € 78,-

2- vruchtbaarh. - 60,-

3- klauwproblem. - 53,-

Opbouw v/d schade door klauwproblemen/jaar

	<i>kreupele koe</i>	<i>aanwezige koe</i>
<i>-lagere melkprod.</i>	€ 113,-	€ 23.70
<i>-Behandelkosten</i>	- 3.43	- 0.73
<i>-dierenartskosten</i>	- 14,10	- 3,-
<i>-Klauwbekapper</i>	- 7.89	- 1.68
<i>-Wegegooide melk</i>	- 9.50	- 2.02
<i>-Arbeid veehouder</i>	- 29.65	- 6.31
<i>-tussenkalftijd</i>	- 30,80	- 6,56
<i>- vervroegd afvoeren</i>	- 53,25	- 11,33
	-----	-----
<i>totaal</i>	€261,62	€53.-

Voor genoemde schade is zonder de kosten van:

- preventieve maatregelen, zoals**
- loopbaden**
- pedicuren**
- meer kans op speenbetrappen (onder 1)**
- slechtere tochtigheidswaarneming (onder 2)**

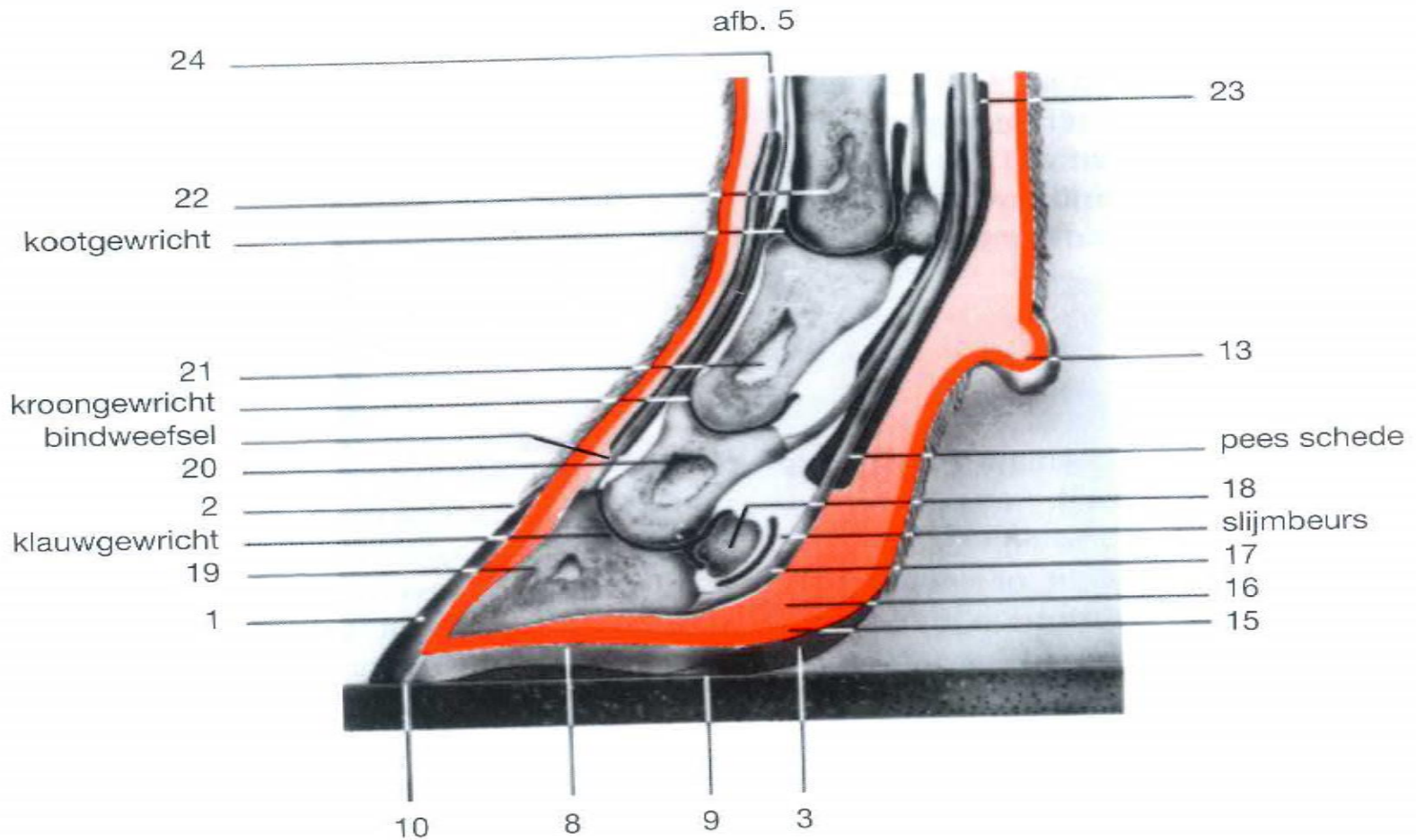

Klauwverzorging bestaat niet alleen uit pedicuren!

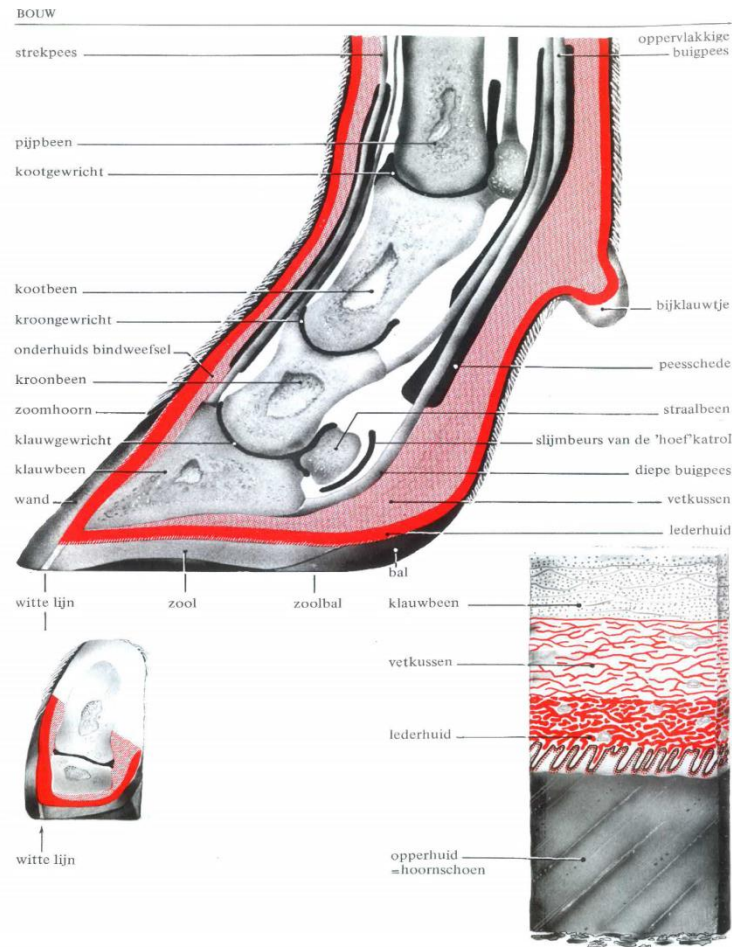
maar ook uit:

- baden***
- verstandig voeren***
- goede huisvesting***
- hygiënische huisvesting***
- goede verzorging***
- goed klimaat***
- fokkerij***
- goede controle***
- enz.***

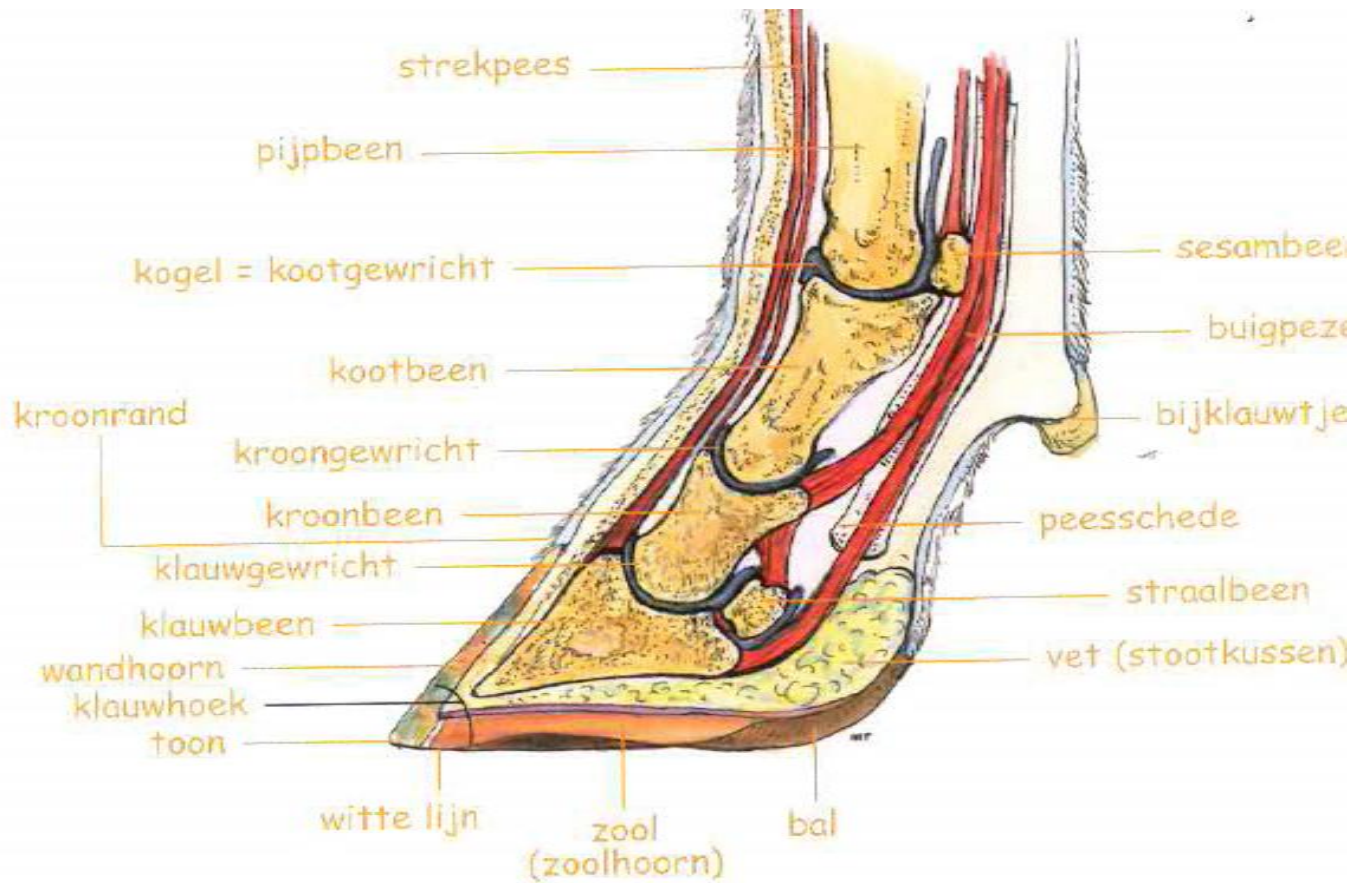
Bouw van de ondervoet

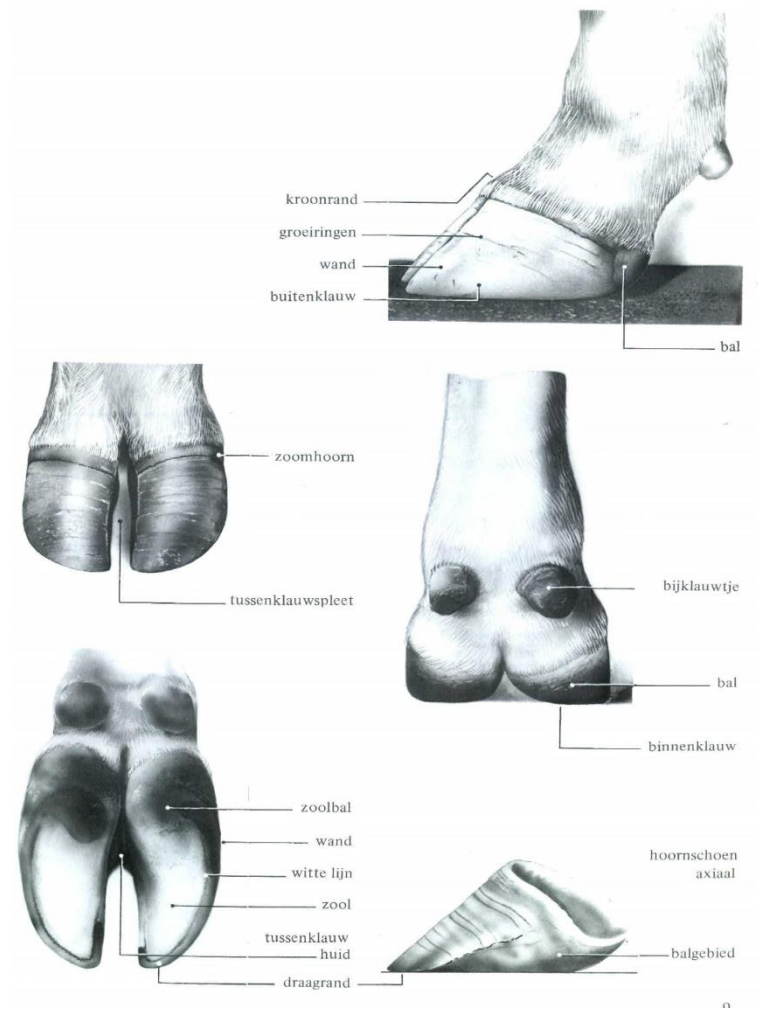
Bouw van de ondervoet

Bouw van de ondervoet

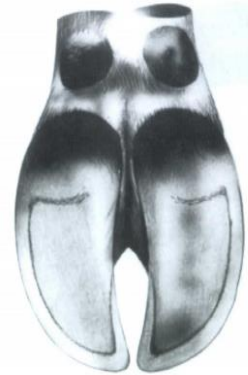

Funktie van de klauw

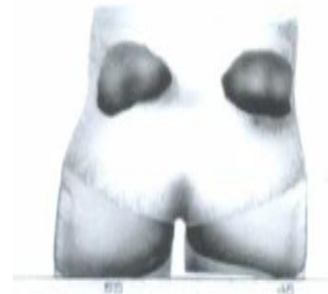
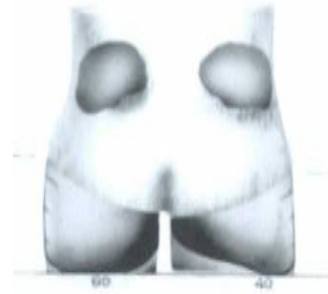
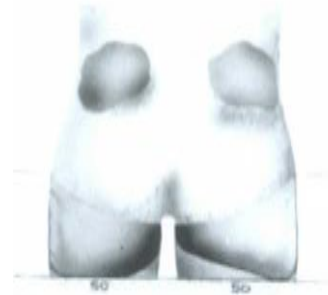

afb. 6

afb. 7

Normale klauw?

Normale klauw?

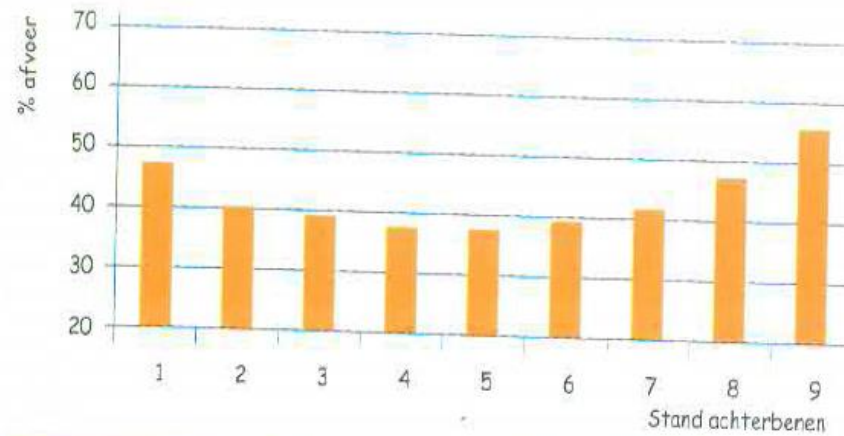

Normale klauw?

Stand achterbenen

Beenstand

1. recht

5.

9. krom

Voorbeeld: koe weegt 500 kg

ideaal is:

- voorpoten: kg.**
- per poot: kg.**
  - per klauw: kg.**
- achterpoten: kg.**
- per poot: kg.**
  - per klauw: kg**

Helaas is de realiteit anders!!!

Klauwaandoeningen vooral aan de achterbuitenklauw.
oorzaken:

- wisselend belast!***
- binnenklauw onstabiel.***
- stugge verbinding.***
- draagt meer gewicht.***
- meeste klauwziektes.***
- huisvesting.***

gevolg: overbelasting!

***hierdoor:
irritatie van klauwlederhuid***

meer hoornvorming

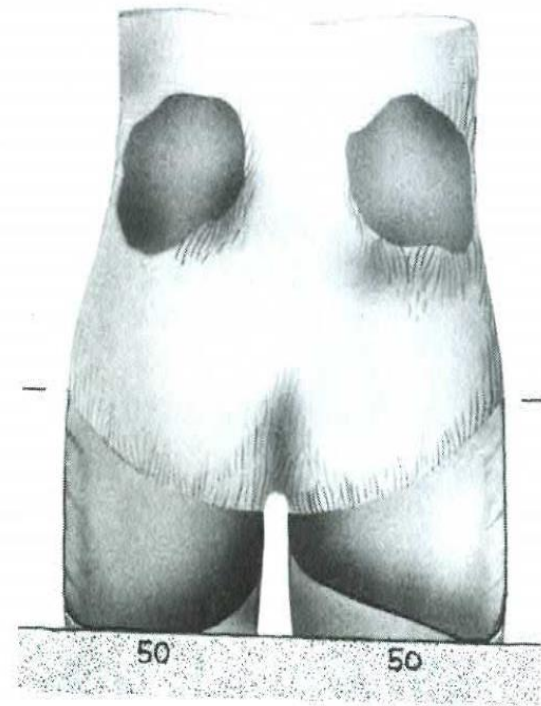
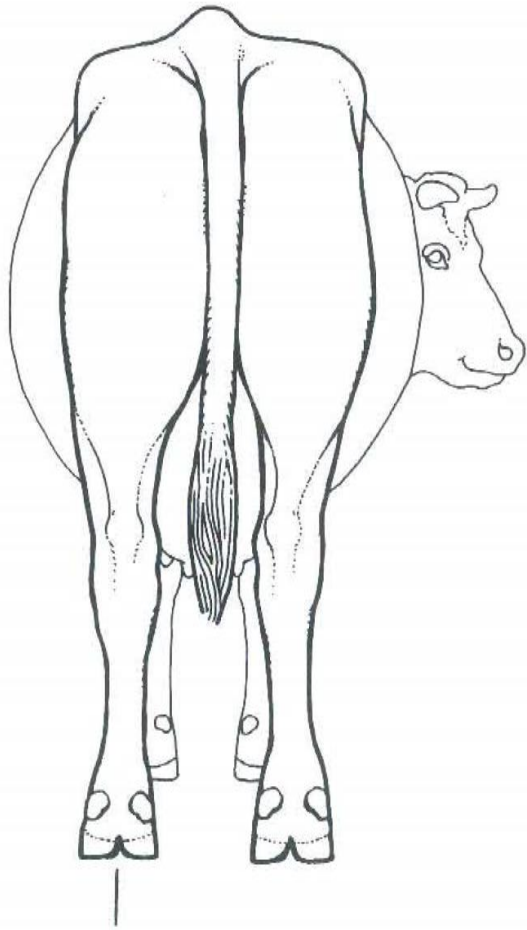
hogere achterbuitenklauw

overbelasting ---> pedicuren

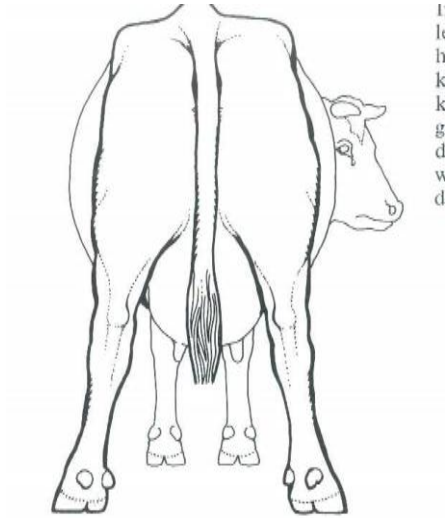
drukvlekken ---> kneuzingen

zoolzweren--->pedicuren

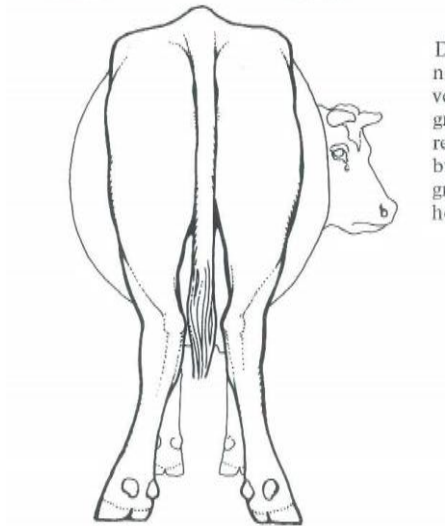
ideaal

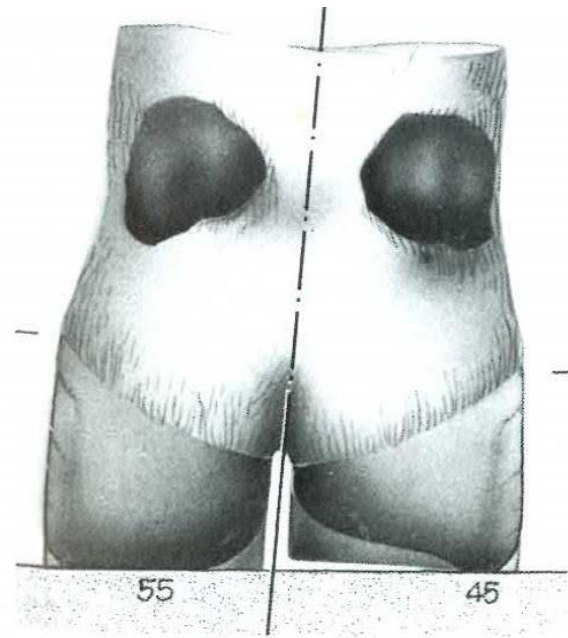
realiteit

l
k
k
k
g
d
w
d

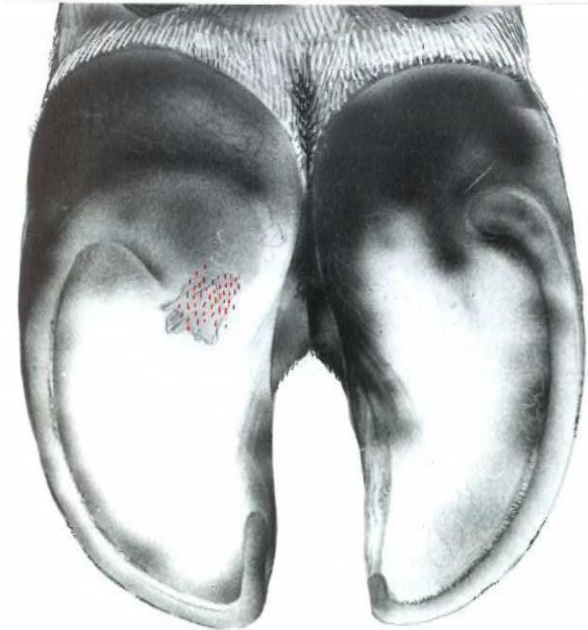
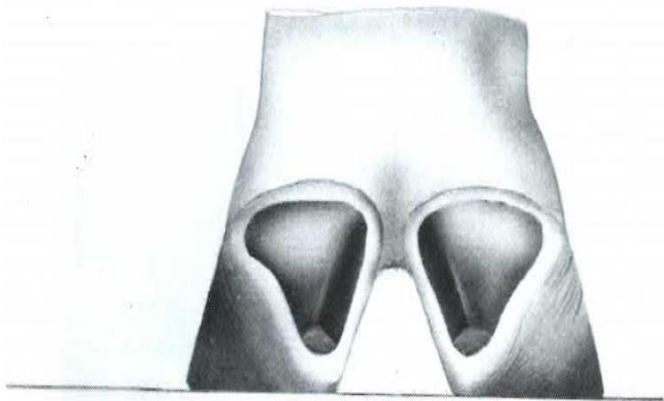
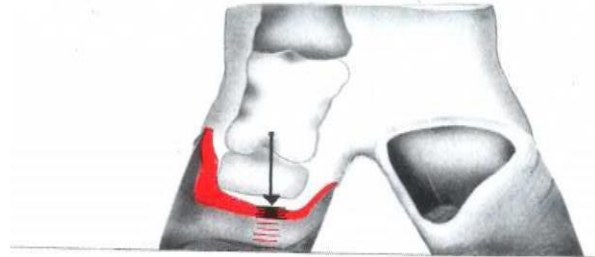
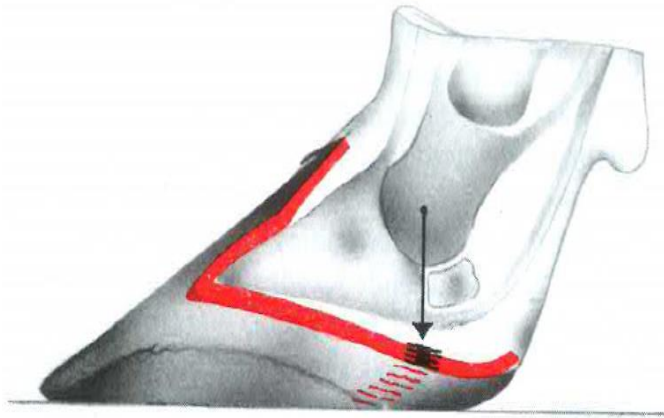
l
n
v
g
r
e
b
g
h

55

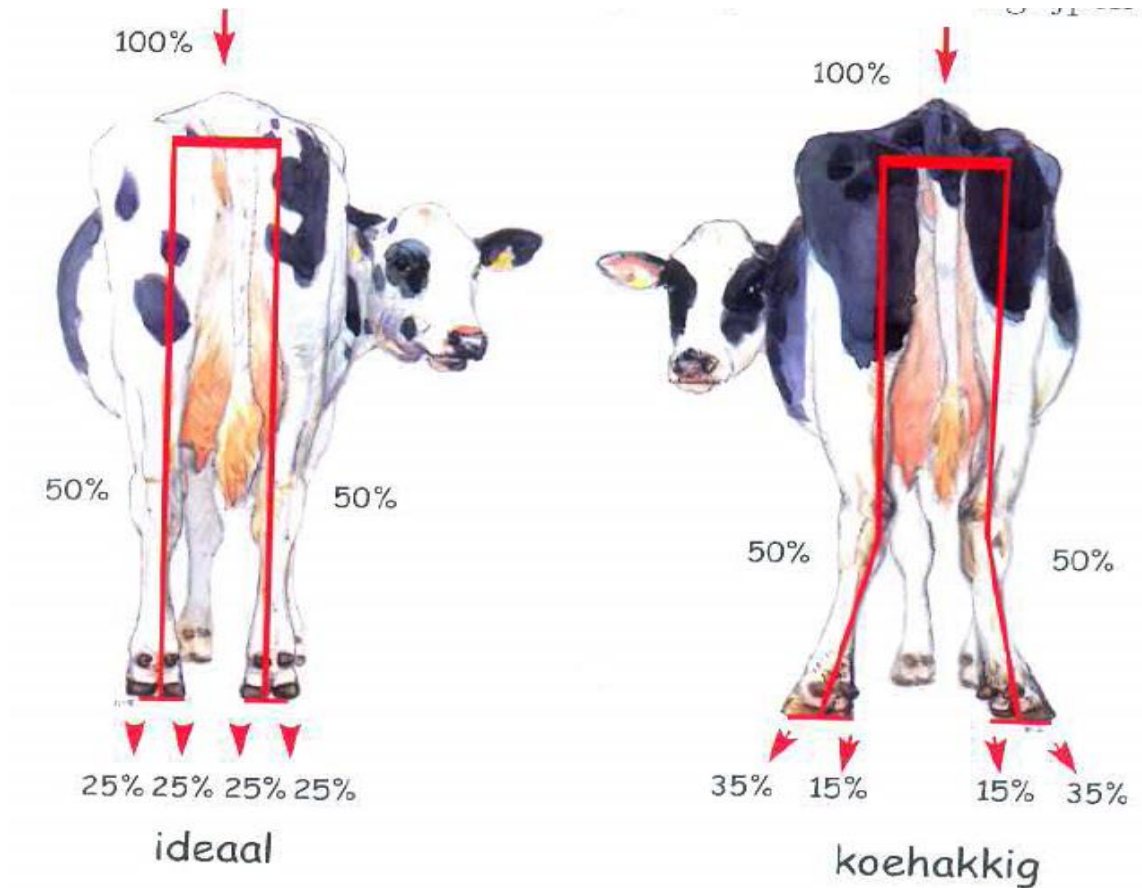
45

Overbelasting achterbuitenklauw

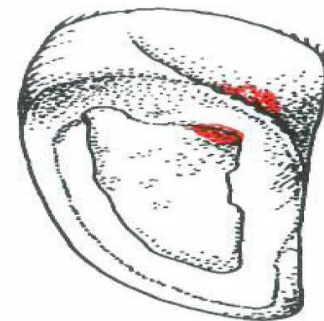
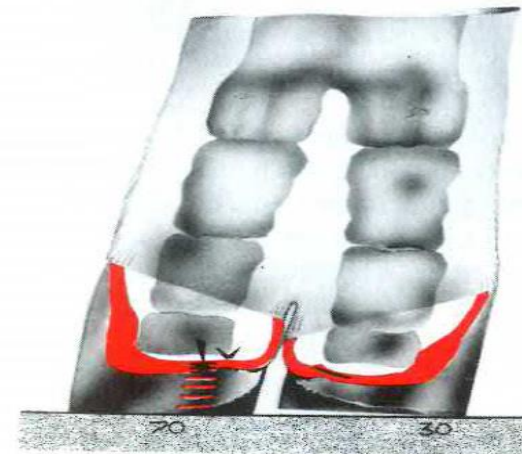
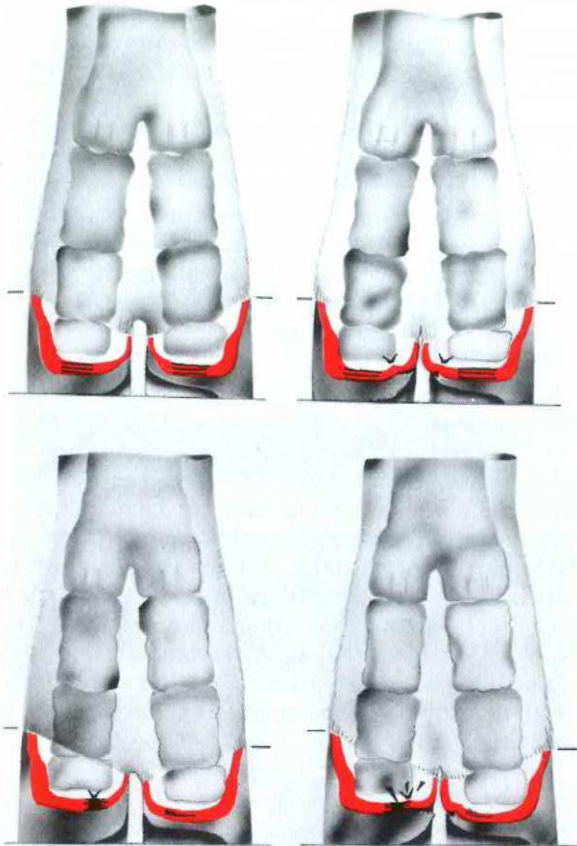

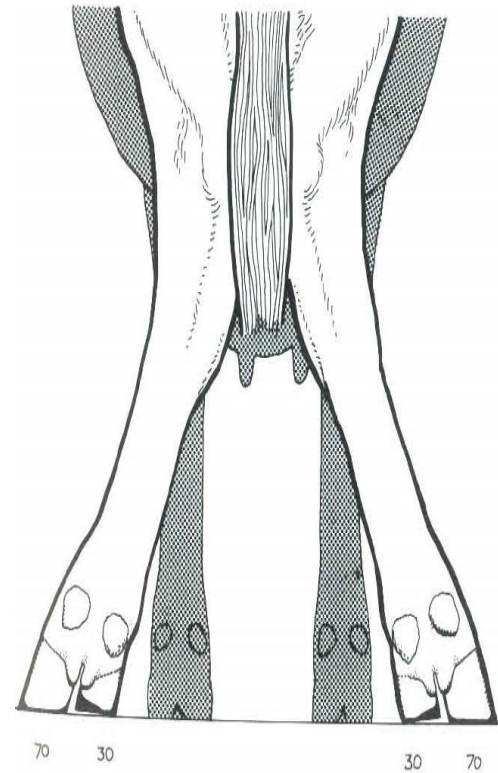
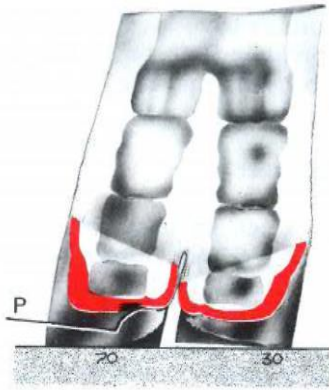
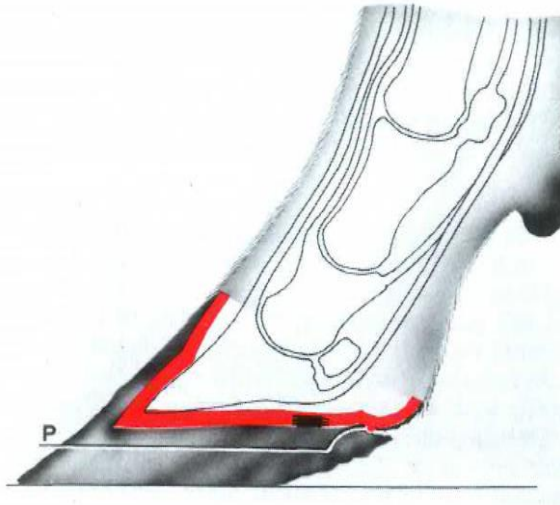
Ideaal < --- > realiteit

Ontstaan zoolzweer

Ontstaan zoolzweer

Ziektes v/d ondervoet:

- **1. stinkpoot ---> natte en stinkende ontsteking v/d tussenkluwhuid (opperhuid).**
-
- **oorzaak: bacterie(bacteroides nodosus)**
-
- **ideaal leefklimaat: vocht, warmte en zuurstofarm.**

stinkpoot

stinkpoot

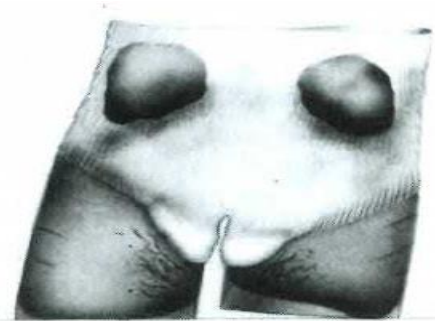
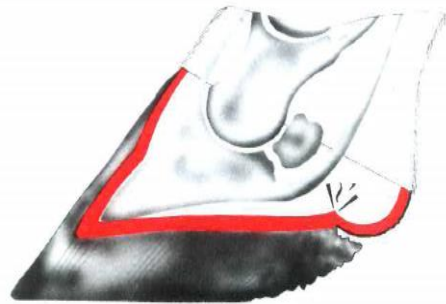
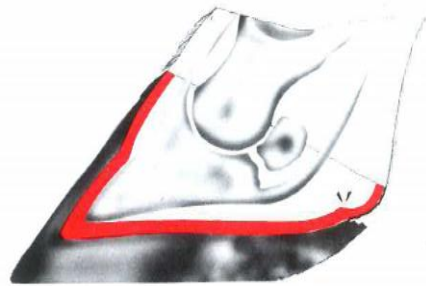
– *Welke staltype's zijn "ideaal" voor deze bacteriën????*

-
- **Gevolgen: fase1:**
- **1 - ontsteking van de tussenklauwhuid**
- **2 - aantasting balhoorn**
- 3 - overmatige hoornvorming in balgebied buitenklauw, afwijkende stand

stinkpoot

- **fase 2**
-
- **1 - hoornaantasting en afwijkende hoornvorming vooral achter buitenklauw.**
- **2 - kiemlaag aangetast en kloven**
- **3 - drukkivlekken en zoolzweren.**

stinkpoot

stinkpoot

afb. 13 stinkpoot - ligboxenstal

stinkpoot

stinkpoot

- **Preventie:**
- - **formalinebad:**
- - **doodt bacteriën**
- - **verharding tussenklauwhuid**
- - **hygiënische huisvesting, roosters**
- **schoonmaken**
- - **ventilatie**
- - **kalk in de boxen**
- - **pedicuren**
- - **en weiden!!!!**
- **Beste tijdstip van pedicuren???**
- **Behandeling:**
- - **pedicuren**
- - **baden, na 14 dagen!!!**

Stinkpoot bij pink

Score stinkpoot

Score 1

Eczem met
sterke geur
in tussers-
kluwspleet

Score 2

Uitgebreid
eczem met
aantasting van
de klauwbal-
en (klouwen,
zool)

Score 3

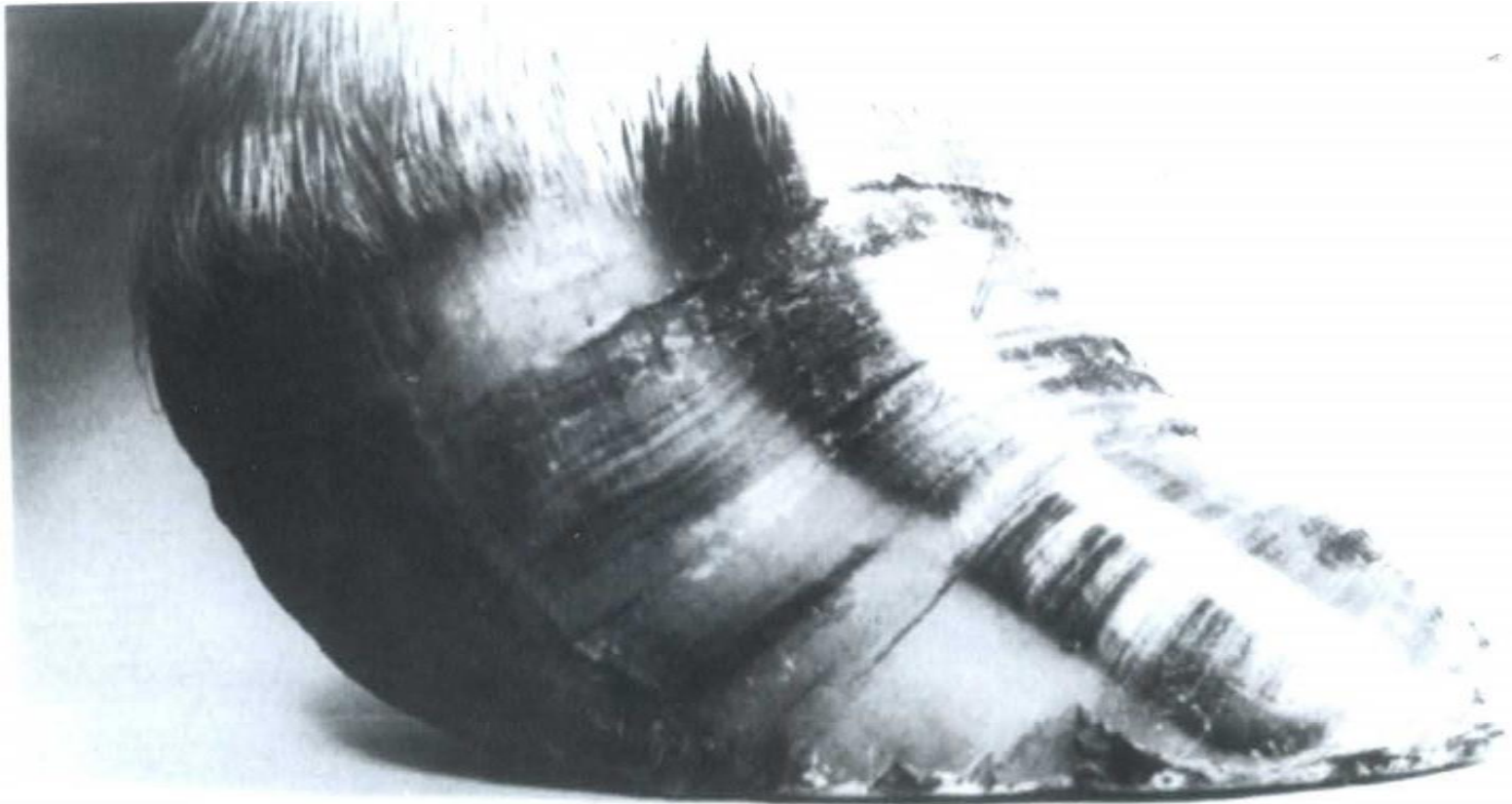
Zeer uitgebrei-
de, diepe
aantasting van
de klauwbal-
en

bevangenheid

- **stofwisselingsziekte van de klauwlederhuid.**
-
- **oorzaken: ????????????????**
-
- **Begint vaak rond de geboorte van 't kalf:**
-
- **- veel zucht**
- **- zwaar afkalven**
- **- heftige uier-of baarmoederontsteking**
- **- voeding, plotselinge overgangen.**
- **- extra overbelasting**
- **- 't meest bij vaarzen!!!**

bevangenheid

- **Gevolgen:**
- **- ingeknikte voorrans van de achterbuitenklauwen en/of de voorbinnenklauw.**
- **- volle zool met veel doorbloedingen.**
- **- geel of rode verkleuringen zool.**
- **- defecten aan de witte lijn.**
- **- dubbele zool.**
- **- uitzakking van het leven.**
- **- loslaten van de gehele zool**
- **- weefselverval ---> gat in de zool ---> zoolzweren**
- **- achter: koehakkig + bodemwijd +**

- **- voor???**
-

afb. 16 bevangenheid

bevangenheid

- **Preventie door bedrijfsvoering:**

- - geleidelijke overgangen in de voeding, vooral rond 't afkalven.
- - goed voeren. ---> op de norm .
- - vergeet de droogstand niet
- - **tijdig pedicuren ->**
  - droogzetten
  - 3 maanden na kalven.
  - fokkerij

- **Behandeling:**

- - **vakkundig pedicuren**
  - druk wegnemen
  - indien nodig klosje plakken

Bevangingheid

Bevangingheid

Score bevangenheid

Niere, plaatselijke rood- of geelverkleuring, of bloeding

Roodtekleuring en/of bloeding over ongeveer een derde deel van de zool.

Zeer ernstige verkleuring (rood/blauw) van meer dan 50 procent van de zool.

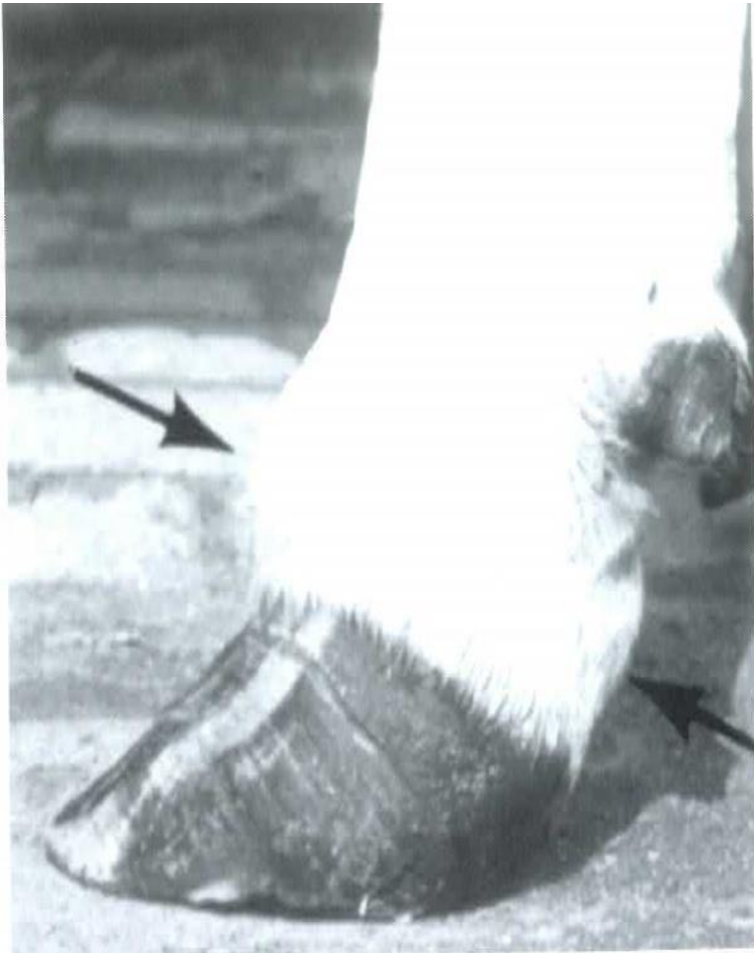
Tussenklauwontsteking

- **=haarworm = een hevige ontsteking van het onderhuidse tussenklauwweefsel.**
- **Oorzaak:**
- **- bacterie (necrosebacillen zijn overal aanwezig)**
- **- wondjes**
-
- **verschijnselen:**
- **- harde rode zwelling**
- **- pijnlijke houding**
- **- kreupel**
- **- minder melk**
-
- **behandeling:**
- **- met antibiotica**
- **- nooit formaline**
-

tussenklawwonsteking

Tussenklawwontsteking

Tussenklauwontsteking

- **te late behandeling:**
- **diepe open wond naar de tussenklauwhuid.**
-
- **gevolg:** **tyloom = wild vlees.**

- **Voorkomen:** - **kavelpaden zonder steentjes.**
- - **vloeren zonder uit steeksels.**
- - **droge bodem.**
- - **regelmatig bekappen.**
- - **voetbad.**
- - **kalk in de boxen**
-
-
-

tyloom

tyloom

Mortellaro

= **besmettelijke ontsteking van de huid vlak boven de tussenkluwspleet en de klauwen**

• **Oorzaak: bacterie, welke ?**

•

• **hygiëne, hoge infectiedruk en vochtige klauwomgeving???**

•

• **Verschijselen:**

• **- veel pijn, trippelen, stijle stand.**

• **- open huidaandoening, rood, vochtig.**

• **- aardbeiachtige vlek .**

• **- haren staan in dit gebied recht omhoog en zijn lang.**

• **- bij niet behandelen, verhoogd balgedeelte!**

• **- aandoening gaat niet vanzelf over.**

•

Mortellaro

- **Individuele behandeling:**
- - ***bekappen***
- - ***huid droogdeppen met zachte doek***
- - ***oxytetracycline en gentiaan***
- ***violetspray (1/1/'98).***
- - ***CTC-spray 5 min. drogen, nogmaals sprayen, na 2 dagen herhalen***
- - ***Solka Hoofgel***

Mortellaro

- **Groepsbehandeling:**
- - **Solka Hoofclear**
- - **voetbaden met oxytetracycline, tetracycline of lincomycine 2**
- * **daags, 3 à 4 dagen en na 10 dagen voetbad 5% formaline)**
- **Nadelen Groepsbehandeling oxytetracycline:**
- **vervuild geen werking!**
- **Chemisch afval**
- **Afvoer in mestput: bacterien worden resistent door lage concentratie**
- **Eenmalig succes!**
- **Gevaar volksgezondheid, daarom volgens diergeneesmiddelenwet verboden.**
- **Officieel wachttijd melk 7 dagen, vlees 28 dagen**
-
- **Advies: Individuele behandeling**
-

Score mortellaro

Ronde
onschreven
plek die veil-
ig pijnijk is
(gezezende of
in de aan-
tasting).

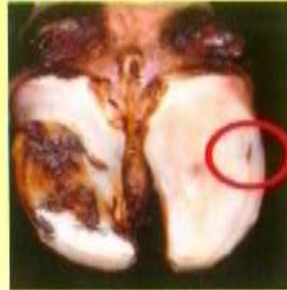
Ronde,
onschreven
plek pijnijk,
tot 1 cm in
doorsnee.

Waar
aardbeestig
onschreven,
vochtig en
pijnijk plek
doest
gemakkeijk.
Soms gezwol-
len met lange
haar (hary
wart).

Overige aandoeningen

Overige aandoeningen

Witte lijndefecten
Losscheuring of zweer in de witte lijn.

Dubbele zool
Loslaten van (een deel van) de zool van de onderlaag.

Zoolzweren
Ontsteking van de klauw-
huid in het zoolgebied.

Locomotion score

Score 1

Daling voeropname 0%
Daling melkgift 0%

Conclusie: dit is goed.*

Score 2

Daling voeropname 1%
Daling melkgift 0%

Conclusie: deze koe heeft aandacht nodig.*

Locomotion score

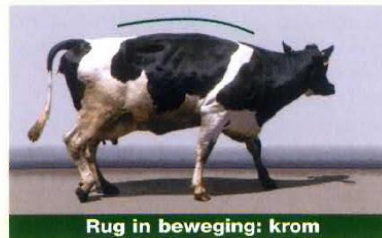
Score 3

Daling voeropname 3%
Daling melkgift 5%

Conclusie: de koe heeft vandaag een effectieve behandeling.*

Score 4

Daling voeropname 7%
Daling melkgift 17%

Conclusie: dit is een zieke koe, die zo snel mogelijk adequaat moet worden geholpen en verpleegd.*

Score 5

Daling voeropname 16%
Daling melkgift 36%

Conclusie: deze ernstig zieke koe heeft intensieve verpleging nodig en ziektekundige hulp.*

* Conclusies zijn afkomstig van de auteur.

Maatregelen: voetbaden

- *a. Baden: met 3-5 l. formaline (36 % handelsopl.) op 100 l. water.*
-
- *Bestrijding van:*
- *- stinkpoot*
- *- tussenklauwontsteking*
- *- Mortellaro????*
-
- *door verharding van tussenklauwhuid!!!*
-
- *soorten:*
- *- stabad-grupstal 1 uur.*
- *- doorloopbad lenget 3 m. 1 * 2 à 3 weken gedurende 2 a 3 dagen*

Maatregelen: voetbaden

- ***Formaline.***
- - geen resistentie
- - werkt verontreinigd nog goed
- - *vloeistof 12 cm hoog, stroeve bodem*
- - *schone klauwen voor het baden*
- - *na bad 0,5 uur op schone vloer*
- - *temperatuur > 15 C.*
- - *verharding van tussenklauwhuid*
- - *na 70 koeien vernieuwen*
- - *afgebroken tot koolzuurgas en water*
- - *buiten melkstal*

Maatregelen: voetbaden

- **Formaline nooit bij:**
- - **open wonden.**
- - **zoolzweren.**
- - **haarworm.**
-
- **Na het pedicuren een wachttijd**
- **van 14 dagen.**
-
- **Kankerverwekkend: pas op voor huid en ogen**

Maatregelen: Huisvesting

- - Hygiënisch:
-
- *Bestrijding van stinkpootbacterie en.....:*
-
- *voorkeur van bacterien:*
- - *vocht.*
- - *temperatuur.*
- *en*
- *afkeer van lucht.*
-
- *Dus: - regelmatig de boxen en de stand en de roosters schoon maken.*
- - *ventileren ---> droge schone stal!!!*

Maatregelen: Huisvesting

- *- Tussenklauwontsteking: Goede vloer en lig -en vreetplaats.*
-
- *- Geleidelijke overgangen: Omschakelen naar nieuw huisvestingssysteem in de zomer!!!*

Maatregelen: Verstandig voeren

- ***Bevangingheid voorkomen:***
- ***- geleidelijke overgangen.***
- ***- op de norm voeren tijdens de lactatie maar vergeet ook de droogstand niet.***
- ***- controleer regelmatig de conditie ook tijdens de droogstand.***
- ***- in de droogstand reeds met krachtvoer beginnen, na afkalven geleidelijk de krachtvoergift verhogen.***
- ***- voeren in productiegroepen.***
- ***- gedoseerd voeren door gebruik van krachtvoerboxen.***
- ***- gemengd voeren.***
- ***- voldoende structuur.***
-
- ***Rantsoen met weinig krachtvoer geeft weinig zoolweren!!!***
-
-

Maatregelen: Preventie door selectie

- **erfelijkheidsgraad voor:**

-
- **klauwaandoeningen:**
- **bevangenheid** **22%**
- **stinkpootinfectie** **9%**
-

- **Klauwmaten:**

-
- **hoek** **14%**
- **lengte** **22%**
- **hielhoogte** **18%**

- **Nu alleen selectie op:**

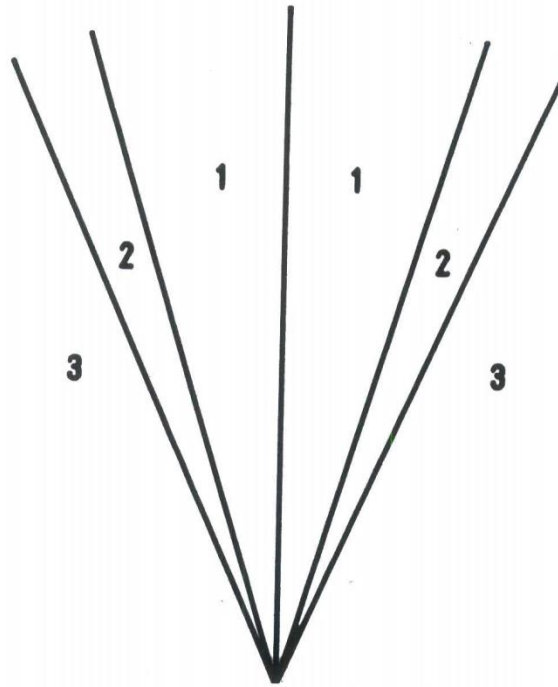
- **- klauwhoek 2* (bevangenheid en stinkpoot)**
- **- stand achterbenen??????????**
-

- **verdere selectie is te duur!!!**
-

Maatregelen: pedicuren

- *Verkeerde hoorn groei in de achterbuitenklauw.*
-
- *Hierdoor: verkeerde belasting*
-
- *Waardoor: drukvlekken, kneuzingen of zelfs zoolzweren kunnen ontstaan.*
-
- *Daarom: pedicuren voor de kreupelheid.*
-
- *Goed systeem is: 2 * per jaar?????*
-
-
- *Wanneer???*
-

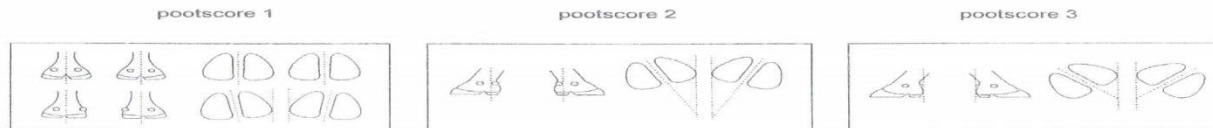
pootscore

pootscore

POOTSCORE IN DE PRAKTIJK

- Pootscore wordt uitgevoerd wanneer de koeien vaststaan aan het voerhek
- Men gaat recht achter de koe staan en bekijkt de stand van de poot
- De volgende score wordt gehanteerd:

Per koe wordt de pootstand genoteerd. Nadat de hele koppel gescoord is kan het percentage met score 1, score 2 en score 3 worden uitgerekend en worden vergeleken met de norm.

	NORM
SCORE 1	70%
SCORE 2	20%
SCORE 3	10%

De pootscore is een instrument om aan te geven wanneer klauwbekappen gewenst is:

- Klauwbekappen is gewenst voor individuele koeien met pootscore 3
- Klauwbekappen van de hele koppel is gewenst wanneer de koppelscores (percentages) afwijken van de norm.

pootscore

Pootscore

Lijst 5.2

Berekening pootscore

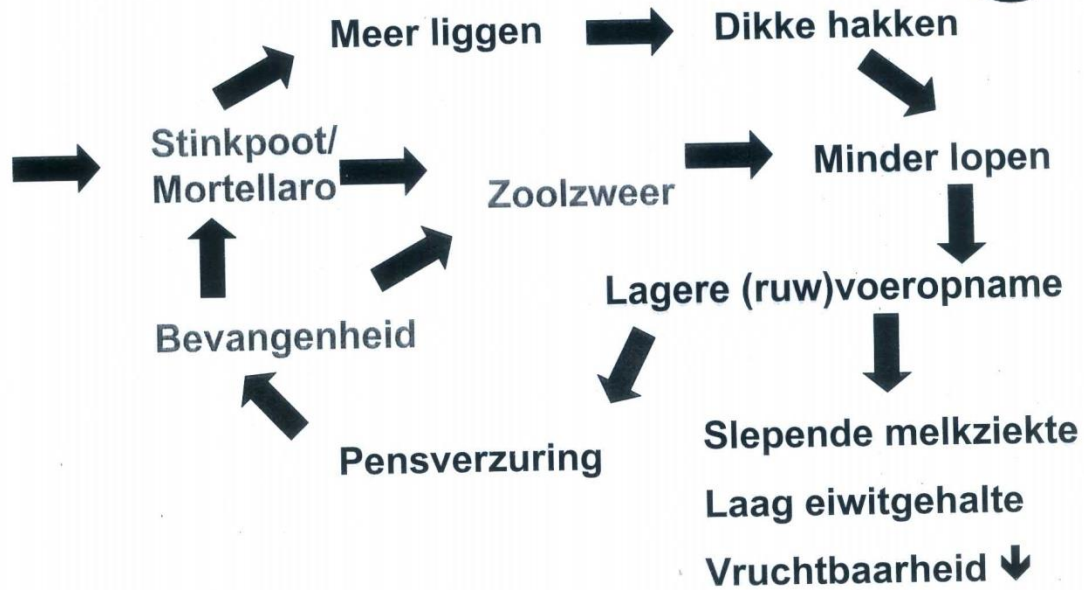
	Resultaten		Norm in %
	Aantal	Percentage	
Score 1			70
Score 2			20
Score 3			10
Totaal score 1+2+3		100%	-

pootscore

- Maatregelen: **Wie schrijft die blijft!**
- - **pootscore** $0 - 17 = 1$
- $17 - 24 = 2$
- $> 24 = 3$
-
-
- - **klauwscore**

Vicieuze cirkel

Klauwenkaart Digiklauw

- https://www.crdelta.nl/nl/publicaties/pdf/ktk2011/BvKtK_NED_DEEL2_HS4.pdf

GDDeventer

- <http://www.gddeventer.com/rund/voor%20dierhouders/diergezondheid/dierziekten/klauwaandoeningen>